

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКИЙ

СКОРОТЕЧА.

(Соунглер.)

ПЕШТА.

Четвртакъ

2. Декемврија. 1843.

Год. III.

СТАНИША СИЧИВИЦА.

(Черта изъ живота Џерногорца).

У пролѣтно иѣко ютро друге половине пронастоага стольтія сѣдаше на зеленомъ ћилиму Ліванскихъ појолија мала пастырска породица. Отацъ, 5 стопа и иѣколико плаца высокъ, бѣлио се башь снагомъ опасао, коя му изъ иѣговы велики очио дивно склаше. Цервена капа, струка и шарра (пушка) одавале су му Џерногорско подрѣкло. До иѣга је сѣдила млада иѣгова супруга, иѣсуюћи синчића, докле су вејке две кћерице око нын терчали и красно цѣће браље и купиле, да изъ иѣга витице вѣжу. Иѣколико корачая отъ нын стояше малена колибица, или као што се онде зове станъ, коя имъ је у време не-погоде заштиту и обрану давала. Надъ нын ма су се у вѣсъ дигали горостасни растови отъ густе шуме, коју юште никада човѣческа нога прошла и размѣрила ніе; а исподъ ногу пружила се зелена ливада, накићена разношарнимъ и мириснимъ цвѣћемъ и наквашина сребровиднимъ поточићемъ, кое-га се милый жуборъ подолини разлегао. Сви-лоруне овце насле су по ливади, а по об-лижны брежульцы скакале су несташне козе — едино благо пастыра, који је савъ радостию усхићенъ садъ прелобезну супругу, садъ иѣ-жну и милу дѣчицу, садъ велико и гоено свое стадо гледао, и духомъ Бога хвалио, што га је тако богато обдарio. Затимъ узе фрулу, и стаде свирати, да внутренїје bla-женство, коимъ му је сердце прекипити хо-

тѣло, разблажи, кадъ га ево долазакъ иѣколо-лико Турака у иѣговой радостной раздраже-ности забуни. Походъ Турчина не ни данда-насъ Џерногорцу по ћуди, а камо ли у оно врѣме, где се сѣ вѣ ма више путјай јошти нежели данданасъ берјо. Доњавши пастыру Турци, упитају га, чија је то стока; и кадъ имъ овай отговори, да је иѣгова, зашту отъ иѣга једно ягић за печеньку. Пастыръ, прем-да преко волѣ, даде имъ га: врѣ ніе хотѣо сбогъ једногъ ягића пореметити миръ и по-кој, који уживане. Турци, добијши пе-ченьку, оти у, и онъ стане даљ свирати и пѣвати, као да му се ништа ни збило ніе.

Пастыръ овай звао се Станиш Сичивица и бијаше родомъ Џерногорецъ. У ово доба терали су Џерногорцы марву свою на пашу у Турску земљу, и морали су зато плаћати Туркомъ тако звану Пашкулу. По овомъ обычају бијаше и Станко, плативши Пашку-лу, марву свою излагао на Турску земљу не далеко отъ Ливна, и повео са се бомъ и же-ну и дѣцу, врѣ је био наумјо цѣло дѣго он-дѣ провести, и на ѕесенъ са уг-сномъ и из-агићномъ стокомъ у свою непобѣђену и не-предобијену домовину повратити се. За иѣ-ко врѣме мирно је ондѣ свое стадо пасао: у горереченији дѣнъ Турци су му первый путъ миръ порушили. — Станко се већь био ра-довао, да је посао съ Турци свернио: кадъ аља посље иѣколико дана ево исти Турци къ иѣму дођу, и другији путъ печеньку за-шиту. — Станко имъ смѣрио је, да оти-ду и иѣга у миру оставе, будући да је сињ

Цару Паникулъ платіо, и зато да ніе имъ дужанъ свакій данъ печенѣ давати. Кадъ Турци виде, да имъ онъ саде на добру во лю неда печеньку, кою су захтѣвали; то удали га єданъ отъ ныні тако страшно чибукомъ (камишомъ) по врату, да су му (како што є послѣ сїмъ казывао) ватрене варнице изъ очіо сївнуле. Суровость ова тако га разжлоти, да, будући као и свакій Церногорецъ онтре оборужанъ, зграби свою цуніку, и таки обори на мертвое Турчина. Ал' шта саде да започне? Ондѣ осгати ніе мogaо, ёръ ніе было у станю свыма другимъ одолѣти; а необходиша га въ смерть чекала, безъ да бы п слѣ нѣ свою жену и дѣцу ослободіо. Ако побѣгне, мыслю се, онда ће свою породицу и све свое благо Туркомъ у руке предати; аль баремъ у надежди быти, да ће ій моћи опетъ кадъ избавити. Онъ дакле къ овомъ другомъ склонисе, и докъ су Турци као немарљиво умираюћега друга гледали, дотле ускочи Станко у оближню шуму, и пріе него што су се они надали, изчезне имъ испредъ очіо. Ни єданъ отъ Турака ніе имао волѣ иви за вњимъ у потеру, ёръ ніе изъ было егalo до юначества, него до печеньке; проклета лакомость ніе имъ допустила ни другу своме у помоћь притећи, него пограбивши жену и дѣцу отераю марву, што су годъ берже могли, бојисе, да се не бы међутымъ Церногорецъ повратіо и плѣнъ имъ отео. Станко є све ово съ верха горе, на кою побѣгао быаше, са тежко уцвѣленымъ сердцемъ гледао, како му Турци цѣлу породицу и стоку у сужанство отведоше. Нѣ толико онъ тужio за отеранымъ стадомъ коза и овца; али га є оплѣненіе жене и дѣце, кое є отъ све душе любио, у превелику печаль бацило. Зато дакле юшть на брегу садъ закунесе, да неће пре мировати, докле ій годъ не избави.

(конецъ слѣдуе.)

ПЕРВА ЛЮБОВЬ КАРЛА V.

Історіческа Новелла.

(продуженіе.)

Кадъ є Карлъ зановѣдю био, да се обѣдне градъ Тоурна, то се онъ уклони на

нѣсколько седмица у Замокъ Шооріесь ко Губернатору отъ Ауденарде, да кодъ нѣга пре буде; ёръ му се кодъ обѣднуго града дуго и беспосленно време быти виђаше. И будући дѣ є онъ у Замку свою желю изявio, да га нитко за цѣло време, докле се овдѣ задержавати буде, непредусрѣта као Цара, — зато є садъ много слободнii и неограниченii у своме послу и обхожденiu био, него другада. И ово є био узрокъ, што є онъ са собомъ и Прагоца, кои су само нѣгovi вѣрни Служителji были, мало новео.

Лагко се дакле догодити могло, да се нѣ при овакимъ обстоятельствама у красну Йованку смертно заљуби. Но и она отъ свое стране нинайманѣ невоспротиви му се у любови, коя ю саде внезапу на раванъ са Госпожама найвышегъ достоинства степень постави, и тако преварисе сироту, лагко, мысленно и непредосторожно дѣвойче, текути на тако глизку стазу, на којој се нинита друго, развѣ проливанѣ суза и приженѣ совѣсти за љю налагити могаше. Али, коя млада дѣвица не бы се преварила, кадъ примѣти, да юй очевидно судбина ласка съ найзначнімъ ю Княгиняма до мало времена успоредити? Ова, коя є єданъ сирота, и за коју нитко и не знаћаше; она коју є велика љѣна Благодѣтелница више изъ сожаленія као сиротче у службу примила; она єдногъ Цара, єдногъ Краля, и кому єдн гъ таковегъ Мужа, кои є юшть онда, премда є у почетку теченија свогъ мужскогъ возраста био, у найснителній самъ собомъ заслуженій слави пливао, за любезника да има! И онъ као силный єданъ Кназъ и Велможа, тога є она мало пре, кадъ є говорио, колѣнопреклонно и у найвећемъ страхопочитанію, само слушати усѹживаласе; онъ садъ самъ скоро клечећи пришаше юй са любкимъ и молебнымъ речма свою любовь. О! ово є и за много ячи духъ опасно быти могло! И наша красна Йованка была є проста и юшть неискуена єдана дѣвица; чити є сирота што годъ имала, на чега бы се поуздати могла, да є изъ ове опасне любови, коя ю јако пѣнила и забунила была, саде избави и освободи. Ёрбо и она нѣга прекомѣрно и тако лю-

бяше, као да је она била отъ Краљиске краји. И тако млада, любећи и моблјана, ништа не притежаваше, што бы јој желјо богатства и честолобја пресекло, нити осећање ону равнодушнју ледноћу, која је често и њакији видъ добродјетели, нити је најпосле могла имати ону силу зрељегъ разсједења, која је јој садъ у овакимъ сердца волнованијама као орудје обране и заштите послужила. Само и љубљи и мудрји совјетъ једне весма любеће матере био је јој у овако тесногъ и претећој опасности спаситељни щитъ; али као што се већ зна, Јованка је била једно сиротче, а братъ јој је отъ вѣ подалеко објавао.

(продужићесе.)

ВѢСТИ.

(Пешта). На новомъ и красномъ Французскомъ пароброду „Дунавъ“ зовомомъ, кој је 1. Декемврија по рим. овамо изъ Бече дошао, учинено је, са многимъ јошти свакогъ реда и стапаја сазванимъ особама, покупшење пловенија отъ места, гдје пароброди у Пешти обично стапају, пакъ до Нове Пеште, и отудъ натрагъ. — Овай паробродъ, кој је отъ 50 конја јакиј, и кој се по самомъ свомъ направлену прави и добрији Бродитељ назвати може, био је определенъ, да у Бечу, у Леополд — предградију на каналу, на коме ни једанъ другији пароброди пловити немогаши, Путнике вози.

Ово съ нынме у Пешти покупшење одвећи је задовољно испаљо, и отпловио је горе до Нове Пеште за 35 минута, а доле натрагъ наравно јошти много брже је до пловија. Желило бы се дакле, да се овакови пароброва на Дунаву јошти више заведе, чимъ бы се много угодије на берже броденї Путника приобрѣсти могло.

(Пешта). Прошасте седмице догодисе овде на Ђуприји једна заиста сожалења достойна несрѣћа; т. је ико уплашио два конја, који изтергнувиши се изъ кола онако уплашили по несрѣћи најлу на Ђуприју, и преко ње као ѡорави почну бегати. И тако на више нынји отъ пешака преко Ђуприје колнимъ путемъ путуюћи натрашају, и смртно осакате.

ТРГОВАЧКЕ ВѢСТИ.

(Николаевскиј Вашаръ у Бан).

(Бај, 18. Ноемврија). Вашаръ је овай сбогъ снега, кој је кодъ наји у Субботу преко ноћи пао, и утра данъ, т. је у недељу сасвимъ отопивши се яко путъ раскачио и покварио, како у рукотворнимъ тако и дру-

гимъ Земальскимъ производима у средњу руку испао.*.) Цјена пакъ ових производа следујућа је била; као:

1 паръ волова	—	—	—	200	—	240	—
” ” крава	—	—	—	120	—	140	—
” ” воловска кожа	—	—	—	46	—	48	—
” ” кравин „	—	—	—	24	—	26	—
” ” овчиј „	—	—	—	3	—	4	—
1 цента Славине	—	—	—	28	—	30	—
” ” сапуна	—	—	—	28	—	30	—
” ” лој у буразима	—	—	—	48	—	—	—
” ” „ неистоплѣногъ	—	—	—	46	—	—	—
” ” ѕрдельски свећа	—	—	—	60	—	—	—
” ” умаканы „	—	—	—	50	—	—	—
” ” жутогъ меда	—	—	—	40	—	42	30
” ” белогъ „	—	—	—	50	—	—	—
” ” суви шљива	—	—	—	22	—	—	—
” ” конопљ	—	—	—	18	—	20	—
” ” „ ограбене	—	—	—	50	—	60	—
1 холба масти	—	—	—	30	—	—	—
” ” Сегединске таране	—	—	—	5	—	—	—
1 аковъ комовице	—	—	—	18	—	19	—
” ” житарице отъ 20 градиј	—	—	—	12	—	13	—
” ” вина новогъ	—	—	—	4	—	5	—
” ” „ старогъ	—	—	—	7	—	8	—
” ” „ Планинскогъ новогъ	—	—	—	6	—	7	—
” ” „ старогъ	—	—	—	12	30	15	—
1 Пешт. меровъ чистогъ жита	—	—	—	4	30	5	—
” ” „ наполице	—	—	—	3	—	3	30
” ” „ ражи	—	—	—	2	30	—	—
” ” „ ѕчија	—	—	—	1	54	2	—
” ” „ зоби	—	—	—	1	42	1	45
” ” „ мака	—	—	—	15	—	—	—
” ” „ ора	—	—	—	10	—	—	—
” ” „ фунта изгоењи свињи.	—	—	—	15	—	18	—

Свињећи је вашаръ трајао за 10 дана, и све су свине, што су на вашаръ дотерани (отприлике до 4.000 комадиј) покуповани и у Шопронъ, Мошонъ, и Ћуръ отерани.

(сообщава Г. А.)

*) Съ благодарносћу пріимамо мы одъ свакогъ ревностногъ Г. Дописателја овакове вѣсти, томъ већомъ, што је нашъ премилый Себрскій Народъ яко о терговини интересирању, кој такову у великомъ количству, и скоро у свимъ струкама води. Овимъ умоляјуће и друга п. т. ГГ. да бы наји свагда и о свачему у подобнимъ струкама, равно нашемъ Г. Дописателю Байскомъ, верно извешћавали, за кое ћемо мы сва гда благодарни и признателни быти.

Учред.

БУДИМСКА ЛУТРИЈА.

отъ 13. Дек. р. №г. 78 73 56 52 18
Вућићесе 23. Декем. р.

Станѣ дунава у Пешти.

12. Декем. п. р. 8.¹ 2.¹ 6.¹

13. Декем. „ „ 9.¹ 1.¹ 0.¹

(Пешта). Отъ 2. до 12. Декемвриа по Рим. прошле су овуда Дунавомъ понайвише за горній пре-
дѣлъ са различномъ рѣномъ слѣдуюће лађе; као:

3.	Декемвриа	Гг.	Жамбекъ,	натоварио је у	Фелдвару,	и послало је	Ђуръ 4000.	ваг.	жита
	"	—	Ференцъ Јосифъ,	"	у Файгелу,	и "	у "	7000	" "
	"	—	Саламонъ Хершъ,	"	у Адоњи,	и "	у Пешту	2101	" "
	"	—	Будай,	"	у Фелдвару,	и "	у ђуръ	3000	" "
	"	—	Баронъ Суни,	"	у Густошу,	и "	у "	7200	" "
	"	—	Кофертъ,	"	у Сегедину,	и "	у "	3056	" "
	"	—	Павель Візеръ,	"	у Адоњи,	и "	у Будимъ	2015	" "
	"	—	Лаккенбахеръ,	"	у Сегедину,	и "	у ђуръ	8000	" "
	"	—	Јосифъ Гурукичъ,	"	у Бечеју.	и "	у "	6000	" "
	"	—	Лой Мандль,	"	у Фелдвару,	и "	у "	8100	, ражи
	"	—	Соломонъ Херцъ,	"	у Адоњи,	и "	у Пешту	2200	, вчма.
4.	Декемвриа	—	Лайтинеръ,	"	у Бечеју,	и "	у ђуръ	5500	, жита
	"	—	Војанеръ,	"	у Сегедину,	и "	у "	8400	" "
	"	—	Лаккенбахеръ,	"	у Бан,	и "	у "	са 4000	, напол.
		"						и 200	" зоби
	"	—	Іаничаръ,	"	у Густошу,	и "	у "	са 6200	, жита
		"						са 200	центій шин.
	"	—	Наеванъ Штайнъ,	"	у Демнеду,	и "	у "	са 2500	ваг. жита
		"						и 200	" зоби
	"	—	Херцъ,	"	у Адоњи,	и "	у Будимъ	1600	, жита
	"	—	Штайнеръ,	"	у Алмашу,	и "	у ђуръ	3000	, ражи
5.	Декемвриа	—	Балакалманъ,	"	у Футоку,	и "	у ђуръ	са 2000	, жита
		"						и 10000	" зоби
	"	—	Фабіанъ,	"	у Каналу,	и "	у "	са 200	, жита
		"						и 8000	" зоби
6.	Декемвриа	—	Јосифъ Коншарошъ,	"	у Пешти,	и "	у "	3000	, ражи
	"	—	Піккъ,	"	у "	и "	у "	1400	" "
7.	Декемвриа	—	Грынфелдъ,	"	у Густошу,	и "	у "	7200	, жита
9.	Декемвриа	—	Козма,	"	у Н. Саду,	и "	у "	8000	, зоби
	"	—	Хіршлеръ,	"	у Фелдвару,	и "	у "	9000	, ражи
	"	—	Херцфелдеръ,	"	у Пакши,	и "	у "	са 1010	" "
		"						и 1050	вчма
	"	—	Нархоницъ,	"	у Раевоиъ Селу,	и "	у Аузландъ	4000	цент. Сув- шльн.
	"	—	Дече,	"	у Чанади,	и "	у ђуръ	8000	ваг. жита
	"	—	Рудолфъ Водъанеръ,	"	у Нагъ Герешу,	и "	у Пешту	7000	, напол.
	"	—	Ігнатій Нагъ,	"	у Вербасу,	и "	у ђуръ	са 200	, жита
		"						и 6000	" зоби
	"	—	Фішеръ,	"	у Густошу,	и "	у "	7000	, жита
	"	—	Фодоръ,	"	у Вуковару,	и "	у "	са 1500	" "
		"						и 600	" зоби
12.	Декемвриа	—	Сайдъ,	"	у Адоњи,	и "	у Пешту	са 100	, жита
		"						и 3000	" зоби
	"	—	Мататичъ,	"	у Иванки,	и "	у "	8300	, жита.

И тако было в у свему, жита 96,072; ражи 14,510; наполице 14,000; вчма 3,250; зоби 36,000 вага-
на; далѣ, шиншарница 200, и сувы шлива 4,000 центій. — Свега 34 лађе.

(сообщава д.)

Издаватель Димитрій Іовановићъ. — Учредникъ Димитрій Теодоровићъ

(Rosen - Platz № 285.)